Participatieplan Maatwerkwonen

9-10-2023

1. Inleiding

1.1 De opgave

De gemeente Krimpenerwaard staat voor een inclusieve samenleving: een samenleving waarin iedereen een leefbare plek heeft om te wonen en zorg en ondersteuning kan ontvangen als zij dit nodig heeft.

Maatwerkwonen biedt een allerlaatste oplossing voor een zeer beperkte doelgroep die op straat belandt, omdat zij nu te veel overlast veroorzaakt voor hun omgeving. Deze doelgroep betreft inwoners uit de Krimpenerwaard die het niet hebben getroffen in het leven, waardoor bewust of onbewust keuzes zijn gemaakt die een enorme invloed hebben (gehad). Het gaat om een kleine groep mensen die nergens anders terecht kan, omdat zij zich niet kunnen aanpassen aan de basale woonregels die gelden in woonbuurten of zorginstellingen. Een aantal van deze mensen is op straat beland, anderen verhuizen van opvanghuis naar opvanghuis.

De bewoners zijn meestal alleenstaande mannen tussen 40 en 60 jaar. Ze willen vooral met rust worden gelaten. Het zijn mensen die in staat zijn om zelfstandig te wonen, geen gevaar vormen voor zichzelf of anderen en in beeld zijn bij de hulpverlening. Met Maatwerkwonen krijgen ze de kans de rust zelf op te zoeken in hun eigen woning. Maatwerkwonen is niet bedoeld voor gezinnen met kinderen en jonge mensen. En ook niet voor mensen die een gevaar voor zichzelf of hun omgeving zijn.

Inwoners die van jongs af aan zijn blootgesteld aan bijvoorbeeld verslaving en mishandeling en daardoor al zo veel mee hebben gemaakt, dat het opbouwen van een kansrijk bestaan nooit voor handen is geweest. Zij waren op zichzelf aangewezen en hebben nooit ervaren hoe het is om op te groeien in een veilige omgeving.

Deze inwoners staan buiten de maatschappij en zorgen voor veel overlast in diverse kernen. Ook voor deze inwoners hebben wij een zorgplicht en moeten wij verantwoordelijkheid nemen, ook al is het een gevoelig onderwerp.

Vooralsnog gaat het om het vinden en realiseren van een gedragen locatie voor Maatwerkwonen. In de toekomst kunnen dit er meer worden. Zo'n locatie bevat een of meer eenvoudig ingerichte eenpersoonswoningen die op enige afstand staan van andere huizen. De toekomstige bewoners betalen huur en wonen zelfstandig, maar met begeleiding. Net als andere mensen doen ze boodschappen in de buurt.

Bij Maatwerkwonen werken we in de geest van de Omgevingswet. We hanteren hierbij de participatieverordening en het participatiebeleid van de gemeente Krimpenerwaard. Vanwege de complexiteit en de maatschappelijke impact van het project nemen we de tijd en betrekken we inwoners in een vroegtijdig stadium en op een zorgvuldige manier.

In het project is er sprake van nauwe samenwerking tussen gemeente, woningcorporaties, Leger des Heils en politie.

1.2 Doel participatie

Door de complexiteit en mogelijke maatschappelijke impact van het onderwerp is een zorgvuldig traject extra belangrijk.

Een traject waarbij men de meerwaarde van Maatwerkwonen inziet en bereid is mee te denken bij het vormgeven van de zorgplicht die wij als gemeente voor deze inwoners van de Krimpenerwaard hebben.

Behoudens de verplichting om te voldoen aan het Participatiebeleid, de Verordening Participatie- en Uitdaagrecht is het van groot belang om bij het project Maatwerkwonen te streven naar optimaal draagvlak onder inwoners in het algemeen en de direct omwonenden van eventuele locatie(s) in het bijzonder.

Transparantie over het project en het proces dragen op een positieve wijze bij aan het creëren van draagvlak.

De doelen kunnen als volgt worden omschreven:

- Gedragen locatie(s) vaststellen voor de vestiging van Maatwerkwonen.
- Voorbereiding en implementatie van de vastgestelde locaties uitvoeren in samenwerking met, en draagvlak bij zowel partners als omwonenden en overige inwoners van Krimpenerwaard.
- Zelf regie houden op het proces en de uitvoering.
- Rust bewaren en vertrouwen scheppen door (zoveel mogelijk) kleinschalig, omgevingsgericht communiceren en participatiemogelijkheden bieden, met de juiste doelgroep, met een persoonlijke insteek en duidelijk verhaal en beeld over Maatwerkwonen;
- Korte lijnen creëren voor direct belanghebbenden;

1.3 Complexiteit en impact

Omschrijf de complexiteit en maatschappelijke impact van het project en de bijbehorende mate van participatie en vul onderstaande tabellen in.

	Complexiteit	
☐	**Eenvoudig**	De vergunning is snel te verlenen of er is slechts één afdeling betrokken.
☐	**Meervoudig**	Er zijn meerdere adviezen nodig vanuit de gemeenten en/of een externe partij.
X	**Complex**	Er zijn meerdere adviezen nodig vanuit de gemeenten en/of een externe partij en het gaat om nieuw beleid of het project of het plan heeft een doorlooptijd van langer dan 8 weken.

	Kleine impact	**Matige impact**	**Grote impact**
Belang		**X**	
Omvang	**X**		
Hinder		**X**	
Maatschappelijke aandacht			**X**
Totaal oordeel impact			**X**

Soort initiatief	**Kleine impact**	**Matige impact**	**Grote impact**
Eenvoudig	Beperkte participatie	Beperkte participatie	Participatie
Meervoudig	Beperkte participatie	Participatie	Participatie
Complex	Beperkte participatie	Participatie	**Intensieve participatie**

Conclusie: op het moment dat er grote maatschappelijke aandacht is, vormt er automatisch een intensief participatietraject met een raadsbesluit.

1.4 Ruimte en kaders

Is er ruimte voor andere mogelijkheden? Wat zijn de kaders (bijvoorbeeld wet- en regelgeving)? Welke mate van invloed krijgen belanghebbenden? Op welk participatieniveau volgens de participatieladder worden de verschillende doelgroepen in de verschillende fases betrokken? En hoe, op welke manier?

De ruimte die wordt geboden ligt op verschillende gebieden. Zo kan men binnen de participatie locaties aandragen en zijn de uitgangspunten waaraan een locatie moet voldoen in participatie vastgesteld.

Tegelijkertijd zijn er bepaalde doelen na te streven met dit project waaraan ook kaders zijn gebonden voor het selecteren van een geschikte locatie. Ook bij de uitvoering zijn verschillende kaders te bedenken. Zo kan bijvoorbeeld om kostentechnische redenen geen 24/7 begeleiding aanwezig zijn op de locatie.

Het participatieniveau in fase 1 ligt op raadplegen.

In fase 1, Rondom de zoeklocatie zijn verschillende kaders te benoemen. Met een passende woning op een goede plek voor deze doelgroep te huisvesten inwoners, valt op veel fronten winst te behalen. Door deze doelgroep in een prikkelarme omgeving in Maatwerkwoningen te huisvesten, creëren we voor hen een menswaardig bestaan. Op deze plek vinden zij rust waardoor zij beter in staat zijn richting te geven aan hun leven en overlast vermindert. Hieruit komt naar voren dat de omgeving voldoende rust moet bieden en ruimte moet bieden om units te plaatsen.

Hiernaast zijn specifieke uitgangspunten geformuleerd waaraan aan te dragen locaties moeten voldoen. Deze zijn opgenomen.

1.5 Democratische waarden

Bij de participatiemomenten zorgen we voor *transparantie* over rollen en mate van invloed. Vooraf wordt helder opgesteld en gecommuniceerd waar men actief over mee mag denken en wat er met de opgehaalde input gebeurt. Inwoners en/of omwonenden krijgen geen besluitvormende rol, maar worden gevraagd mee te denken en suggesties aan te dragen. Gedurende het proces en na afloop koppelen we naar inwoners terug wat we met hun input doen/ gedaan hebben.

De doelgroep waarvoor we maatwerkwoningen realiseren is zelf niet te raadplegen over dit onderwerp. Dit wordt veroorzaakt door hun stoornissen en gedrag. Tevens willen we voorkomen dat enige verwachting wordt gewekt die we niet nakomen. Naast het raadplegen van het Leger des Heils, voeren we een expertgesprek met een ervaringsdeskundige van Stichting KernKracht. Hier werken mensen met en psychische kwetsbaarheid die zich mogelijk kunnen verplaatsen in de betreffende doelgroep.

Zodra een locatie in beeld komt, is het van belang om de direct omwonenden mee te nemen in de verdere ontwikkeling en uitvoering. Afhankelijk van de specifieke locatie en omwonenden aldaar zal aandacht zijn voor eventuele bijzonderheden gelegen in de beoogde participanten in het kader van inclusiviteit. Iedereen die dat wil moet mee kunnen doen met dit traject. Afhankelijk van de bijzonderheden zullen passende maatregelen worden genomen om hiervoor te zorg te dragen.

Planning

De werkwijze is als volgt. We houden de planning aan van het besluitvormingsproces. Per fase in het proces doen we een stakeholdersanalyse met per stakeholder belangen, de rol in het proces en de mate van participatie in beeld gebracht.

In de participatie richten wij ons vooral op de inwoners. Zij mogen op drie manieren/momenten meedenken en meedoen:

1. Alle inwoners van de Krimpenerwaard mogen locaties aandragen die op geschiktheid worden onderzocht tijdens het locatieonderzoek. Vooraf is helder wat er met de inbreng gebeurt en hoe de terugkoppeling plaatsvindt;

2. Direct omwonenden van de toekomstige Maatwerkwonenlocatie(s) mogen in de vorm van een begeleidingscommissie suggesties aandragen over de inrichting van het betreffende terrein en het direct omliggende gebied.

3. Na realisatie van de Maatwerkwoningen levert de begeleidingscommissie input aan de gemeente als het gaat om evaluatie van het project. Los van evaluatiemomenten kan door de begeleidingscommissie constructieve input geleverd worden.

Fasen in het proces

Het project kan worden opgedeeld in verschillende fasen.

Fase	Titel	Omschrijving
1	Besluitvorming participatie	In deze fase wordt het participatiebeleid voorgelegd aan de gemeenteraad en wordt het doel en de scope van participatie vastgesteld.
2	Besluit locatiecriteria	De raad stelt de criteria vast voor het selecteren van locaties voor Maatwerkwonen.
3	Locatieonderzoek	Potentiële locaties worden onderzocht op geschiktheid en inwoners kunnen suggesties voor locaties aandragen.
4	Locatiebesluit	De raad besluit over de specifieke locaties na het locatieonderzoek, inclusief informatieverschaffing over de gekozen locatie aan inwoners.
5	Beleidsuitgangspunten	De stakeholders worden betrokken bij het uitwerken van het project en praktische invulling van de locatie.
6	Realisatie en monitoring	Stakeholders blijven betrokken tijdens de realisatie en monitoring van het project, met specifieke focus op begeleidingscommissies.
7	Verslaglegging	Een zorgvuldig eindverslag wordt opgesteld waarin de participatieprocedure, zienswijzen en besluiten worden vastgelegd. Alle betrokkenen zijn op de hoogte van de resultaten en op welke manier de verschillende zienswijzen zijn meegenomen in de besluitvorming.
8	Evaluatie	Met alle betrokkenen wordt een evaluatie gehouden over het doorlopen participatieproces. Hiervan wordt een evaluatieverslag opgesteld.

1. Besluitvorming participatie

- Participatienota voorleggen aan de raad (met daarin de onderdelen uit de verordening Art. 3.2.)
- Doel van participatie:
- Door betrekken inwoners realisatie MW passend maken bij omgeving;
- Vooraf inspelen op zorgen en wensen inwoners;
- Betrekken van inwoners door te informeren over het belang van MW;
- Kennis van het proces: wat gaat er gebeuren, wanneer enz.
- Hoe kunnen inwoners invloed uitoefenen?
- Meedenken over optimale realisatie;
- Meepraten in de vorm van een begeleidingsgroep bij de praktische invulling van de locatie, bij verbinding met de omgeving en monitoring van de locatie;

2. Besluit: de raad bepaalt locatiecriteria

- Inwoners Krimpenerwaard kunnen na het besluit over de criteria suggesties voor locaties aandragen – de Gemeenteraad besluit;
- Tussentijdse evaluatie uitvoering;

3. Besluit: De raad besluit over de specifieke locaties, na afronding van het locatieonderzoek

- Participatieniveau: informeren van inwoners incl. onderbouwing
- Tussentijdse evaluatie uitvoering;

4. Besluit: De raad bepaalt beleidsuitgangspunten voor realisatie

- Stakeholders in kaart brengen per gekozen locatie
- Oprichten begeleidingscommissie met direct omwonenden. Meedenken vanuit de begeleidingscommissie over de praktische invulling van de locatie
- Invloed op praktische onderwerpen als: inrichting terrein, geluidswering etc.
- Tussentijdse evaluatie uitvoering

5. Realisatie - uitvoering en monitoring

- Omwonenden van elke locatie kunnen participeren in op te richten begeleidingscommissie; Beheergeleidingscommissie voor langere tijd instellen t.b.v. inrichting, maar ook voor monitoring e.d.;
- Invloed op onderwerpen als: inrichting terrein, geluidswering etc. door middel van deelname aan de begeleidingscommissie;
- Kaders: het gaat niet over de vorm van begeleiding en zorg. (verdere kaders vanuit de raad uit de raadsvergadering april 2022);
- Tussentijdse evaluatie uitvoering – voeding voor het eindverslag;

6. Verslaglegging

Van de participatie wordt een zorgvuldig eindverslag gemaakt. Hierin worden de volgende zaken vastgelegd:

- Een overzicht van de gevolgde participatieprocedure;
- Een weergave van de zienswijzen die tijdens de participatieprocedure mondeling of schriftelijk naar voren zijn gebracht;
- Een reactie op deze zienswijzen, waarbij wordt aangegeven welke punten al dan niet worden overgenomen.

2. Participatieplan

De mate van participatie kan variëren van meeweten, meedenken, meedoen en meebepalen. Op basis van de stakeholdersanalyse en belangenanalyse bepalen en plannen we participatiemomenten en zetten we passende communicatiemiddelen in.

Het is van belang om vooraf het doel van de participatie en kaders te bepalen en deze te delen met belanghebbenden (verwachtingsmanagement). Daarnaast is belangrijk om gedurende het proces inhoudelijk terug te koppelen wat er met de inbreng van belanghebbenden wordt gedaan.

2.1 Belanghebbenden

Naast de woordvoerders van de fracties en de raad, is onze belangrijkste doelgroep de inwoners. Zij worden in verschillende fasen op verschillende manieren betrokken. Bij dit project is draagvlak van essentieel belang voor het slagen ervan. Door intensief te participeren wordt draagvlak op een optimale wijze nagestreefd. Tevens bied je door participatie de kans dit project te verbeteren.

De woordvoerders van de verschillende fracties uit de gemeenteraad worden intensief bij het project betrokken door de opgezette overlegstructuur. De raad wordt geïnformeerd middels een RIB dan wel in het besluitproces. Ook richten wij de communicatie op de media en de betrokken maatschappelijke organisaties.

Na het besluit van de raad over de locatie(s) voor Maatwerkwonen maken we een stakeholdersanalyse om de belanghebbenden en bijzonderheden per locatie in kaart te brengen. Hierop passen wij de communicatie en participatie aan.

Fase 1: Besluitvorming participatie

Wie neemt deel	Wat is de opdracht
College Krimpenerwaard	Vaststellen doel en scope van participatiebeleid, kijkje bij een voorbeeld in het land
Woordvoerders gemeenteraad	Eventueel bespreken participatienota, kijkje bij een voorbeeld in het land
De raad	Eventueel agenderen participatienota

Fase 2: Besluit locatiecriteria

Wie neemt deel	Wat is de opdracht
College Krimpenerwaard	Vaststellen van locatiecriteria
Woordvoerders gemeenteraad	Bespreken en goedkeuren van de locatiecriteria
De raad	Bespreken en goedkeuren van de locatiecriteria

Fase 3: Locatieonderzoek

Wie neemt deel	Wat is de opdracht
Medewerkers gemeente Krimpenerwaard, Directies en medewerkers van partners	Uitvoeren van locatieonderzoek en verzamelen van gegevens
Inwoners gemeente Krimpenerwaard	Aandragen van potentiële locaties

Fase 4: Locatiebesluit

Wie neemt deel	Wat is de opdracht
College Krimpenerwaard	Besluit voorbereiden nemen over specifieke locaties na locatieonderzoek
De raad	Besluit nemen over specifieke locaties na locatieonderzoek
Direct omwonenden locatie	Informatie ontvangen over de specifieke locaties

Fase 5: (Beleids)uitgangspunten

Wie neemt deel	Wat is de opdracht
Directieteam Krimpenerwaard, Medewerkers gemeente Krimpenerwaard	Samen formuleren van (beleids)uitgangspunten
Maatschappelijke organisaties	Input geven en advies verstrekken over (beleids)uitgangspunten

Fase 6: Realisatie en monitoring

Wie neemt deel	Wat is de opdracht
Directies en medewerkers van partners	Samenwerken aan realisatie en monitoring van het project
College	Voorbereiding besluit uitvoering
De raad	Besluit uitvoering
Direct omwonenden locatie	Deelnemen in begeleidingscommissies en monitoring van het project

Fase 7: Verslaglegging

Wie neemt deel	Wat is de opdracht
Medewerkers gemeente Krimpenerwaard	Opstellen van een zorgvuldig eindverslag van het participatieproces
College Krimpenerwaard	Besluiten over het eindverslag en participatieproces

In fase 8 worden alle betrokkenen betrokken en geïnformeerd over de mogelijkheid om mee te doen en in coproductie (samenwerken) de evaluatie te doorlopen van dit traject. Over uitkomst hiervan worden alle betrokkenen wederom geïnformeerd. Fase 8 is niet opgenomen in onderstaand overzicht.

Belanghebbenden *Wie gaan we betrekken?*	**Belang** *Wat is hun belang?*	**Doel** *Wat willen we bereiken met het betrekken? In hoeverre kunnen we tegemoet komen aan hun belang?*	**Invloed en kaders** *In welke mate (trede participatieladder) gaan we de stakeholder betrekken? Waar gaan ze wel en waar gaan ze niet over?*	**Participatievorm** *Hoe gaan we ze betrekken (brief, peiling, enquête, bijeenkomst, werkgroep)*	**Planning** *Wanneer gaan we ze betrekken? (fase)*
College Krimpenerwaard	Besluitvorming, beleidsrichting	Afstemming en goedkeuring van beleid	Beslissen (1), informeren (2 t/m 7)	Overleg, informatieverstrekking, afstemming	Fase 1 t/m 7 [1] Januari-februari, 23/02 (Bezoek aan referentieproject), 2 mei communicatie- en participatieplan [2] 7 maart (Oordeelsvorming over het locatieonderzoek) [4] 5 december [7] 2024
Directieteam Krimpenerwaard	Beleidsuitvoering, coördinatie	Samenwerking en afstemming	Coproduceren (1,4), informeren (2,3,5,6,7)	Overleg, afstemming	Fase 1 t/m 7
Woordvoerders gemeenteraad	Informatievoorziening, volksvertegenwoordiging	Goedkeuring en draagvlak besluitvorming	Raadplegen (1,2,3,4,5,6), informeren (7)	Informatievoorziening, bijeenkomsten	Fase 1 t/m 7 [1] Januari-februari, 23/02 (Bezoek aan referentieproject) [2] 28 maart (Oordeelsvorming over het locatieonderzoek)
De raad	Besluitvorming, vertegenwoordiging	Goedkeuring en draagvlak besluitvorming/ bekrachtigen participatieplan	Raadplegen (1,2,3,4,5,6), informeren (7)	Overleg, informatieverstrekking	Fase 1 t/m 7 [1] Mei-juni 2023 [2] 18 april (Raadsvergadering)

Medewerkers gemeente Krimpenerwaard	Beleidsuitvoering, expertise, projectmanagement	Succesvol participatietraject en succesvolle implementatie	Informeren & coproductie afhankelijk van de functie.	Overleg, samenwerking, projectmanagement	Fase 1 t/m 7 [3] Juli-oktober/ november 2023 [7] Januari – februari 2024
Directies en medewer - kers van de partners in het project	Samenwerking, expertise	Effectieve projectuitvoering	Coproduceren (1,4,5,6), informeren (2,3,7)	Overleg, samenwerking	Fase 1 t/m 7 [6] -2024
Direct omwonenden locatie	Leefomgeving, veiligheid	Invloed op locatie-inrichting en veiligheid	Adviseren (5,6), informeren (4,7)	Bijeenkomsten voor begeleidingscommissie, overleg	Fase 3, 4, 5, 6, 7 [4] Na 6 februari
Inwoners breed Krimpenerwaard	Leefbaarheid, betrokkenheid	Informatie en draagvlak creëren	Informeren (1,2,4,5,7), Raadplegen (3, 6)	Middels het Kontakt de oproep om locatie-suggesties te doen.	Fase 1 t/m 7 [3] Augustus - september
Maatschappelijke organisaties	Expertise, belangenbehartiging	Informatie-uitwisseling en samenwerking	Informeren (3,4,7), Adviseren (5,6)	Overleg, samenwerking	Fase 3, 4, 5, 6, 7 [5] Oktober - november

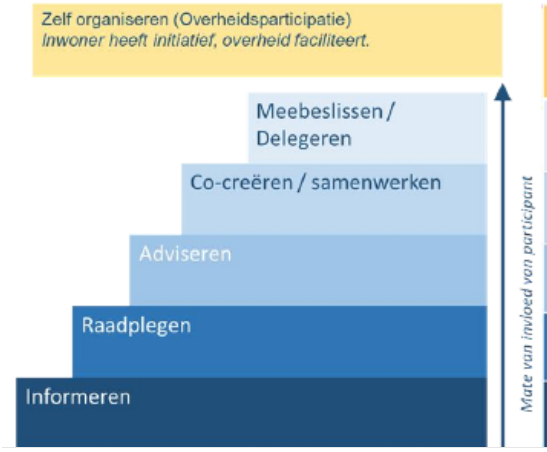
Welke middelen zijn direct inzetbaar/ nodig?

- Bijeenkomsten in verschillende samenstellingen
- Werkbezoek andere gemeente als voorbeeld
- Bedrijfsbezoeken omgeving indien van toepassing
- Eigen media (intern en extern van de samenwerkende partners)
- Persberichten, alleen indien noodzakelijk, nader te bepalen.
- Webpagina
- Sociale media
- Beheercommissie met omwonenden, gemeente, politie, woningcorporatie, Leger des Heils en zorgpartijen
- Communicatielijn tussen omwonenden en overige inwoners Krimpenerwaard en de beheercommissie

3. Financiën

De kosten van de participatie brengen we in kaart zodra de locaties bekend zijn waaromheen participatie wordt georganiseerd. Dan is ook duidelijk welke interne en externe factoren tot uitgaven gaan leiden.

Bijlage 1: Participatieladder Gemeente Krimpenerwaard

Zelf organiseren	Raad of college faciliteert en stelt kaders, maar is bij de totstandkoming en uitvoering niet direct betrokken. Ondersteuning bieden in tijd, geld, deskundigheid en hulpmiddelen. *Voorbeeld: Opruimacties, buurt richt ontmoetingsplek in*
Meebeslissen	Samenwerken op basis van gelijkwaardigheid met andere partijen. Resultaten hebben een bindende werking, de gemeente neemt de resultaten over.
Co-creëren	Ziet de inwoner als partner en laat het resultaat zwaar wegen in de besluitvorming. Bij afwijking moet er voldoende aandacht zijn voor de motivatie daarvan.
Adviseren	Het bestuur stelt de agenda samen en geeft veel ruimte voor inbreng en discussie.
Raadplegen	Raadplegen van deelnemers: horen reacties op een plan. En houden hiermee rekening in het vervolgproces
Informeren	Het bestuur voert zelfstandig beleid en verschaft hierover informatie aan doelgroep